
d

o

u

p

jakuba katalpa

host

cek

1

2

3

4

5

6

doupě

jakuba katalpa

Brno 2017

d

o

u

p

jakuba katalpa

ceř

Kniha vznikla s laskavým přispěním
Ministerstva kultury ČR, Pražského literárního domu
autorů německého jazyka, Visegrádského fondu
pro literáty a Českého literárního fondu.

© Jakuba Katalpa, 2017

© Host — vydavatelství, s. r. o., 2017 (elektronické vydání)

ISBN 978-80-7577-260-2 (Formát PDF)

ISBN 978-80-7577-261-9 (Formát ePub)

ISBN 978-80-7577-262-6 (Formát MobiPocket)

Procházka

Odpoledne se jde Květa po těžké práci projít.

Je příjemný podzimní den. Slunce svítí, ale nepálí tak jako v létě. Nad hlavou Květě stoupá letadlo, nechává za sebou dlouhou bílou čáru.

Je září, měsíc, ve kterém pomalu umírá teplo a rodí se chlad.

Na procházku se Květa oblékla stejně pečlivě, jako kdyby šla do divadla. Kostým s vypasovaným kabátkem (sukně končí pár centimetrů pod kolena), punčochy tělové barvy, čisté střevíce na nízkém podpatku.

Nalíčila se před velkým zrcadlem v hale. Nikdy se nelíčila jinde, přestože v hale bylo šero a Jiří se jí kvůli tomu smál; vlastně ne, opraví se v duchu, zpočátku to bylo jinak, tehdy ještě chromovaný lustr, který v hale visel, uživil všech dvacet žárovek a ona viděla každý pór na své kůži. Žárovky začaly umírat postupně a Jiří je nejprve měnil, balancoval na vysokých štaflích, mezi prsty svíral křehkou skleněnou baňku, ale potom na to začal být příliš starý, jeho tělo ztratilo pružnost a každé stoupnutí na štafle bylo jako přímá výzva smrti. Hala se proto postupně ponořila do tmy, zůstala v ní svítit jediná žárovka, bílá zářivka, kterou na jedno z ramen lustru neochotně našroubovala Ukrajinka bydlící v podkroví.

Šero v hale Květě nevadí, uměla by se nalíčit i potmě. Svou tvář dobře zná. Má zmapovaný každý kousek vlastního těla, všechny žilky tepající pod kůží. Den co den se myje, do sucha drhne ručníkem a natírá krémem a občas si před televizí masíruje lýtka nebo provádí gymnastiku prstů.

Je pyšná na to, že nevypadá na svůj věk.

Pýchu cítí i teď, když si svižně vykračuje Hanspaulkou, na konec Fetrovské ulice, kde zabočí doprava a mírným stoupáním

se vydá ulicí Na Viničních horách k restauraci U Hadovky, v níž si někdy dává tonik. Dnes na něj nemá chuť (přestože v krku ji trochu škrábe od toho, jak tahala balíky zaprášených novin, a hodilo by se něčím to spláchnout).

Chce být co nejdéle na slunci. Mine proto restauraci a pokračuje kolem upravených zahrad a stromů, které zatím neznamenalý nadcházející podzim a koruny mají zelené.

Prochází se, dokud neucítí ve svalech únavu. Nechce se jí domů, ví však, že kdyby procházku protáhla, druhý den by se jí špatně vstávalo. Nejkratší cestou proto zamíří k vile. Ode_mkne si zahradní branku a hlavní vchod. V hale se na chvíli zastaví a naslouchá, jestli neuslyší Ukrajinku o dvě patra výš. Předě dveřmi svého bytu se přezuje do pantoflí. Pak vejde dovnitř a zamkne za sebou. V kuchyni si uvaří šálek čaje, posadí se s ním do křesla v obývacím pokoji a natáhne nohy před sebe. Zhluboka vydechne, je malátná a ospalá, ale miluje tenhle pocit únavy po náročném dni, odpočinek chutná sladce, je to jako zkoušet plavat v medu nebo v sirupu, dělat líná tempa a všude kolem sebe cítit lepkavou tíhu, té slasti se nic nevyrovná.

Vypije čaj. Zamyslí se nad tím, zda by se neměla jít podívat do sklepa, pokochat se vším, co dnes udělala. Nakonec tu myšlenku zavrhne. Raději si dá další šálek čaje a nakrmí kocoura.

A na závěr dne, jako odměnu, si dopřeje cigaretu, vykouří ji v koupelně (kouř při tom fouká do světlíku) a na sobě má jen podprsenku a punčochy, které ze sebe později opatrně stáhne a odloží do koše se špinavým prádlem.

Polévka

Hoang Thi Anhová připraví k večeři hueskou nudlovou polévku se směsí vepřového a kuřecího masa.

Fotoaparát I

Z výrobní linky firmy Kodak v Rochesteru sjede soustava čoček, objektiv fotoaparátu Kodak Advantix F600, který si později koupí Hideki Ikeda.

Bolest

Akiko Ikedaovou bolí oba chybějící prsy, a tak spolkně dvě tabletky Advilu.

Hádka

Pošťák Bohumil Ptáček se hádá se svou ženou.

Vůně

Květa se probudí v dobré náladě, kolem deváté.

V noční košili přistoupí k oknu, den je jasný a zdá se, že bude stejně pěkně jako včera. Květa ucítí lehké vzrušení, neví, zda bude lepší věnovat se stavbě doupěte ve sklepe, nebo práci na zahradě. Nakonec se rozhodne pro obojí, přes den bude na zahradě a večer sestoupí do sklepa.

Vyzuje si pantofle a na okamžik si ještě lehne, postel nestáčila vychladnout, Květa zhluboka natáhne nosem a vdechne vůni vlastního spánku, zpocených lůžkovin a aviváže. Se zavřenýma očima tápe po nočním stolku (pouzdro s brýlemi, rozetčená kniha, sklenice s vodou), dokud nenajde lahvičku očních kapek. V poslední době mívá tak suché oči, že jí lékař předepsal umělé slzy. Vykaše si postupně obě oči a podobně jako těch skutečných je i umělých slz nadbytek, najdou si cestu ve vráskách na spáncích a zvolna stékají k uším.

Květa leží, dokud vlhkost na její tváři neuschne.

Oblékne se před zrcadlem. Volné kalhoty a blůza s potiskem drobných květin. Řetízek, snubní a zasnubní prsten (před prací na zahradě si je sundá). Kapka parfému do důlku mezi klíčními kostmi a na zápěstí. Chanel číslo 5 (dostala ho od dcery, protože Marilyn Monroe a tak dále).

Na závěr se Květa učeše, vlasy má husté a zdravé, nad čelem a kolem uší stočené do tuhých vln. Mohla by si dovolit jakýkoliv účes, i ve svém věku by mohla experimentovat. Zůstává ale věrná střihu, který objevila před mnoha lety, v době, kdy se narodila Eva.

Napadne ji, že se stejným účesem ji nejspíš i pohrbí, a hned tu myšlenku zažene, nechce myslet na smrt, rozhodně ne takhle

brzy po ránu, navíc když má před sebou řadu úkolů, které čekají na splnění.

V kuchyni je chladno. Kocour Hrášek dočista vylízal misku a stočil se na jedné z židlí. Na Květin příchod reaguje cuknutím ucha, oči však neotevře. Květa ho pohladí po hřbetě a on blaženě zapře, odněkud z hloubi spánku.

Květa si uvaří kávu a v troubě rozpeče dvě žemle, které namaže máslem a marmeládou. Jí pomalu a listuje při tom v jednom z magazínů, které nechala v hale válet její ukrajinská podnájemnice. Časopis má tuhé lesklé stránky a Květa se podivuje nad množstvím módního zboží, které nabízí. Přemýšlí, jestli si ho Ukrajinka (jmenuje se Lara) může ze svého platu lékařky pořídit. Protože pokud ano, pokud má na rozhazování, mohla by jí Květa zvednout nájem.

Potom časopis zaklapne a zbytek snídaně dojí vestoje, u kuchyňské linky.

Hlína na zahradě je měkká a teplá.

Květa klečí na polstrované podložce a pleje. Plevel hází do plastového kbelíku, který později odnese na konec zahrady a vysype na kompost.

Na zahradě kvetou jiřiny, plaménky a hortenzie. Růže jsou ošetřené postřikem proti mšicím a stále mají spoustu poupat. Květa pozorně provléká ruku mezi trny a ostrými zahradnickými nůžkami likviduje vlky, které na některých růžích vyrazejí.

Myslí při tom na Jiřího. Pokaždé, když bylo pěkně, pomohla mu na lavičku v zahradě, aby se nechal prohřát od sluníčka. Dohlédla na to, aby měl po ruce dost vody a kousek ovoce. A noviny, i když po druhé mrtvici už nedokázal přečíst ani titulky

hlavních zpráv. Ale vypadalo to tak normálně. Ona zahradničila a její muž odpočíval s čerstvým výtiskem novin.

Z úst mu takřka nepřetržitě vycházel pramínek slin. Květa čas od času vstala, vylovila kapesník a otřela mu rty.

Mohla by takhle žít věčně.

Malý kousek vlastní země (železný plot natřený zelenou barvou), sladce vonící tráva, ptáci peroucí se ve větvích jabloně.

Ona a Jiří.

On je na ní závislý jako nemluvně.

Ona cítí sladké trnutí plynoucí z vědomí, že její život má smysl.

Někdo ji potřebuje.

Ruce má pevné a rovná ramena; není pod tím břemenem ani trochu schýlená.

Ráda pečuje o svého muže.

Druhá mrtvice ho zabije, řekl lékař. (A přijde? zeptala se ho tenkrát a on pokrčil rameny, díval se někam za ni.)

Nezabila ho, ale udělala ho ještě bezmocnějším.

Špatně polykal, musela ho krmit tekutou stravou.

Nepoznával ji, a pokud ano, nedával to na sobě znát, tvář mu ztuhla v neměnném šklebu, s jedním okem přivřeným a věčně povoleným koutkem úst.

Ty můj miláčku, říkávala Květa každé ráno, když musela převlékat polštář promočený slinami.

Eva jí radila, ať ho dá do ústavu. Eva byla se vším rychle hotová.

Květa rázně vstane a zajde si do zahradního domku pro nůžky na trávu.

Do ústavu!

Skloní se nad trávu, která je přerostlá a padá přes obrubník na zahradní cestičku.

Dokud budu mít zdravé ruce a nohy, dokážu se o tvého otce postarat, řekla Evě. Cítila v sobě obrovskou sílu a odhodlání.

Dokážu to, říkala si pokaždé, když Jiřímu měnila pleny a ošetřovala ho zásypem jako dítě.

Jako kdysi Evu.

Když Květa dojde na konec cestičky, narovná se.

Má vlhko v podpaží a mezi prsy.

Pot a Chanel 5.

Košťetem zametá ostráhanou trávu.

Z večerky naproti ji pozoruje stará Vietnamka.

Kocour, který celý den podřimoval na sluníčku, právě ulovil malého ptáčka.

A mandloň, stojící na konci ulice, jako první ucítí nadcházející podzim a lehce zašumí větvemi.

Pozdě odpoledne Květa pracuje ve sklepe.

Dobře si promyslela, jak by mělo doupě vypadat.

Sklep pod vilou je rozlehlý, rozdělený do několika částí. Je tu místnost plná kompotů a zavařenin, kumbál sloužící jako odkladiště nepotřebných věcí, kotelna. Kdysi tu bydlelo služebnictvo. Kuchařka a panská. Obě nosily naškrobenou zástěru a pohodlné, dobře vyšlápnuté boty. Okny, která jsou vysoko a zároveň na úrovni země, se dívaly do zahrady. Do služby je povolával elektrický zvonek, umístěný na chodbě.

Jednou z místností, které ve sklepe zůstaly, je prádelna. Stojí v ní stará pračka a mandl. Oboje funguje, a přestože Květu děsí zvuky, které přístroje při práci vydávají, nevidí důvod je

měnit. Pere každých čtrnáct dní a prádlo věší na drátěný sušák postavený u zdi.

Balíky novin Květa nosí z komory, malé místnůstky na samém konci sklepní chodby. Noviny jsou v ní vyskládané od podlahy ke stropu, každý ročník v samostatném balíčku, převázaném provázekem.

Noviny a časopisy skladovali už Jiřího rodiče, ve sklepě je skoro celé dvacáté století, konzervované v papíře a tiskářské černi; zapáchající revoluce a státní převrasy křičí velkými písmeny, módní vlny, od korzetů po podprsenky, se přelévají na stránkách, které se Květě pomalu rozpadají v rukou. Žádné číslo denního tisku nepřišlo nazmar (Květa na ně nesměla ani oloupat brambory), všechno se archivovalo v podzemí.

Z komory do místnosti, ve které vzniká doupe, je to přesně dvacet kroků. Květa tu vzdálenost překonává s pootevřenými ústy a lehkou hlavou. Na nohou má pevné boty, které nosí na zahradu. Pečlivě je očistila od hlíny.

Doupe je středně velká místnost naproti schodišti. Má malé okno s dřevěným parapetem, z něhož se loupe barva. Podlaha je betonová. Stěny jsou vymalované na bílo, u stropu visí lustr s kovovým stínítkem. Dveře jsou bytelné a přesně doléhají k zárubni.

Ve třicátých letech a ještě za války pokoj obývala služka. Květa ji zná z vyprávění. Stínová postava, kterou navzdory všem předpokladům potkalo nečekané štěstí: pár let po válce se provdala za správného muže a stala se paní tajemníkovou. Složila řidičské zkoušky a jednoho dne přijela před vilu svých bývalých zaměstnavatelů, ze zadního sedadla lesklého černého auta vytáhla škatuli s dorty a vnutila se do domu, do malé části, která Jiřího rodičům zůstala po jeho vyvlastnění. Usadila se v kuchyni a začala zešířoka vykládat o svém novém životě. Při tom polykala rakvičky se šlehačkou a čokoládové trubičky.

Nesundala si ani rukavice, vzpomínala se znechucením Jiřího maminka. A dorty snědla všechny.

Balíky s novinami Květa pokládá ke stěnám místnosti. Jako by stavěla cihlovou zeď. Nejprve ji má do výšky prsou, pak ramen a nakonec očí. Oddaluje chvíli, kdy si bude muset přinést štafle a začít noviny skládat těsně pod strop. Zatím obložila dvě stěny. Každý den udělá malý kousek. Postupuje po krůčcích, tak jako vždycky, a ví, že nakonec dosáhne svého.

Okno je pro ni oříškem. Vede do zahrady, k záhonu s mrkví, cibulí a pórkem. Chrání ho hustá mříž, pevně zasazená ve zdech domu. Přesto představuje riziko, slabinu v opevnění.

Během rozhodování, zda okno zakrýt, nebo nechat být, Květa vypije několik šálků čaje. Vzpomene si na Jiřího. Často mluvil o své práci. Říkal, že denní světlo a to, kam dopadá, je pro strukturu budovy stejně důležité jako nosné zdi.

Květa se jde podívat, kam ve sklepní místnosti dopadá světlo. Několik neduživých paprsků podzimního slunce se rozbíhá po šedé podlaze.

Na Květu to neudělá žádný dojem.

Rozhodne se okno zakrýt.

Večer s tužkou a papírem v ruce počítá, co všechno bude potřebovat.

Hřebíky.

Vruty a hmoždinky.

Vrtačku.

Petlici na dveře.

Strojní olej, aby mohla promazat zámek a klíč se v něm lehce otáčel.

A potom vnitřní vybavení.

Přímotop.

Matraci.

Plastové nádoby.

Květa vstane a projde se po pokoji. Z toho, jak tahala balíky s novinami, ji bolí ramena. Je unavená a současně plná energie, poprvé od Jiřího pohřbu si připadá užitečná.

Nádoby na fekálie, napadá ji. Kbelík s víkem a bažanta. Nebo zavařovačku.

Praktické záležitosti ji trochu znepokojují. Jak často bude potřeba nádoby vynášet? A kolik váží takový kbelík plný...

Unese ho?

Nadechne se a zprudka vydechne. Nechce si teď lámat hlavu věcmi, které může vyřešit později.

Cigaretu?

Možná.

Nejdřív zavolá kocoura.

Květa stojí na schodišti. Přes ramena si přehodila svetr, protože venku už je zima. Volá Hráška. Tmavě mourovatý kocour se vynoří z tavníku u branky, s pyšně vztyčeným ocasem jde po zahradní cestičce jako předvoj Ukrajinky Lary, která se odněkud vrací domů. Za ruku vede svou dceru a Květa si pomyslí, že je příliš pozdě na to, aby tak malé dítě bylo venku. Ustoupí, aby kolem ní žena mohla projít, a pak co nejtíšeji nasaje vzduch.

Lara voní.

Květě se její vůně líbí, ale nechce se ptát, jaký parfém Ukrajinka používá. Místo toho k sobě tiskne kocoura, usmívá se a myslí na doupe, které staví v podzemí vily, tak aby to Lara nevěděla, aby neměla ani tušení, že prostor pod jejíma nohama ožije, že bývalý služčin pokojík bude znovu obydlen.

Nákup

Hobbymarket Květe připomíná moře. Chvíli nedává pozor, a je v něm ztracená. Z reproduktorů se ozývá hudba, lesklé vozíky naplněné zbožím sebevědomě křížují pravoúhlé uličky.

Květa zůstane stát u vchodu, zamračeně se rozhlíží a pak se odhodlaně vydá vpřed. Je čtvrtční dopoledne a ona předpokládala, že obchod bude prázdný. Už na parkovišti pochopila, že se plete, většina míst byla zabraná.

Vozík, který Květa tlačí před sebou, má špatné kolečko, neustále zatáčí doprava. Rozčiluje ji to. Nakonec se v oddělení s koupelnovými doplňky skloní a pozorně kolečka prozkoumá. Zjistí, že jedno je omotané špinavým kusem látky. Znechuceně ji vezme do dvou prstů a táhne, dokud ji neodmotá. Odpadkový koš hledá marně, a tak látku pověsí na okraj vany. Doufá, že ji při tom nikdo neviděl. S vozíkem, který díky jejímu zákroku jede tak, jak má, mívá nablýskaná zrcadla, chromované armatury a osušky srovnané do komínků.

Trpělivě vyhlíží oddělení s hřebíčky, šrouby a elektrickým nářadím.

Kdykoliv v minulosti potřebovala něco v železářství, chodila do malého krámků v Dejvicích. S ochotným majitelem konzultovala průměr hmoždinek i délku řetízku ke špuntu od vany. Také při budování koupelny jí jako první přišlo na mysl dejvické železářství. Vzápětí si uvědomila, že to není dobrý nápad, že by bylo lepší udělat nákup anonymně.

V hobbymarketu na okraji Prahy si jí nikdo nevšímá. Mohla by tu zůstat do večera, ohmatávat zboží vystavené v policích, a nikomu by to nepřipadalo podivné. Kromě ní. Zvláštní osamocenosť, kterou generuje dav, Květu skličuje.

Projde kolem kuchyní a sekaček na trávu. Potom stráví milou půlhodinku v oddělení zahrady. Množství rostlin, které obchod nabízí, ji ohromuje. Když narazí na sáčky s cibulkami jarních květin, zasní se. Co všechno by mohla ještě zasázet na zahradu! Rozšířit záhony nebo založit nové.

Donutí se sáček s cibulkami odložit. Přijela sem pro jiné věci. Opět překypuje zodpovědností. Cílevědomě se chopí vozíku a konečně dorazí do oddělení se šrouby a hřebíčky.

Nakupuje podle seznamu. K výběru vrtačky musí přizvat zaměstnance marketu. Je oblečený do zářivě červeného trička a vysvětluje jí rozdíl mezi elektrickou a akumulátorovou vrtačkou. K vrtačce, kterou si Květa vybere, jí přidá ještě sadu vrtáků.

Po dvou vyčerpávajících hodinách si Květa odváží nákup k autu. Je spokojená, pořídila všechno, co potřebuje, včetně dvou dřevěných desek, kterými v doupěti zakryje okno.

Ráda by si ještě před odjezdem dala cigaretu, ale nechce kouřit na parkovišti. Posadí se za volant a pečlivě si zapne pás. Zelený volkswagen zdědila po Jiřím a nikdy se s ním úplně nesžila, je opatrná a loudavá řidička, blinkry vyhazuje daleko před křižovatkou a složitější dopravní situace v ní probouzejí zmatek.

Domů dojede bez úhony. Pár minut sedí v garáži a poslouchá cvakání chladnoucího motoru. Pak odnáší nákup do sklepa. A k obědu si dá kuřecí řízek, hodí ho na pánev a zprudka opeče.

Fialky

V noci se Kvěťe zdá o železářství v Dejvicích. Ve snu připomíná cukrárnu, do které ji jako dítě vodila maminka. Na pultě se třpytí skleněné nádoby s bonbóny. Za pultem stojí v modrém plášti pan Horák, který k maminčinu nákupu pokaždé přidal cukrový špalek nebo lékořicový suk navíc.

Květa žádá pana Horáka o balíček hřebíků s kalenou špičkou. Dostane je v hnědém papírovém kornoutu. Poděkuje a vyjde před krám. Místo na chodníku se náhle ocitne před vilou, kde prožila většinu svého dospělého života. Při pohledu na velký šedivý dům se Kvěťe sevře srdce. Ruka, v níž drží kornout s hřebíky, ochabne. Ztuhlými prsty kornout rozbálí a překvapeně zjistí, že místo hřebíků jí pan Horák zabalil fialky, drobné průsvitné bonbóny.

Dojme ji to.

Probudí se uprostřed noci. Posadí se na posteli a dlouho jazykem v ústech hledá sladkost, kterou si pamatuje z dětství.

Podlaha

Zatímco její dcera počítá tržbu, Hoang Thi Anhová vytírá podlahu obchodu.

Má na sobě zástěru a gumové rukavice, které jsou jí velké. Když se narovná a hřbetem ruky si otře čelo, na vlasech jí zůstane bílá pěna.

Fotoaparát II

Kodak, který si později na Ridgewood Avenue koupí Hideki Ikeda, je vyrovnán na paletu s ostatními fotoaparáty a připraven k odeslání.

Hygiena

Akiko Ikedaová si čistí zuby. Do umyvadla plive krev z podrážděných dásní. Může za to chemoterapie.

Nohy

Bohumil Ptáček si máčí nohy v lávoru s teplou vodou. Manželka, která mu bude stříhat nehty, si připravuje nůžky.

Dětství

Květa vyrostla ve velkém bytě na Vinohradech.

Čtyři pokoje, malý pokojík pro služku, kuchyně s pastelově vymalovanými stěnami a kachlovými kamny.

Slunce vcházející vysokými dělenými okny, teplé dubové parkety, perská kočka, pro kterou má otec slabost a která líná na vlněné koberce.

V jednom z pokojů tři postele pro tři sestry: Bělu, Annu a Květu.

Běla je nejstarší, narodila se v době, kdy se tavily zvony a odlévala se z nich děla.

Anna je prostřední. Ráda chodívá po špičkách a každý večer zvedá přehozy na postelích a ujišťuje se, že pod nimi nejsou bubáci.

A na nejmladší Květu se často zapomíná. Je drobná a málokdy o sobě dává vědět.

Otec všech tří sester pracuje jako úředník. Nosí trojdílný oblek a voní tabákem. Má klidný hluboký hlas a při čtení si nasazuje cvikr. Doma si obouvá plstěné trepky, lehké jako peříčko. Kdykoliv se k tomu naskytne příležitost, Květa mu trepky vezme a použije je jako postel pro své panenky a vycpaná zvířata.

Pan Svoboda odchází ráno do úřadu a domů se vrací na oběd. Obědvá sám, protože dvě nejstarší dcery jsou ještě ve škole a Květa se najedla spolu s maminkou a služkou v kuchyni. Po obědě si Květin otec natáhne nohy a rozepne vestu. Z kapsy vyloví hodinky, mračí se na ně a všelijak vzdychá; z toho Květa pozná, že by se měl vrátit do práce a že se mu nechce.

Po otcově odchodu se v jídelně vznáší jeho vůně. Služebná sklízí ze stolu a Květina maminka se posadí do výklenku u okna s novinami.

Květa je neklidná a chtěla by jít ven, obzvlášť když za okny svítí slunce. Ví však, že musí počkat, dokud služebná nedomyje nádobí, nebo matka nedočte noviny.

Procházka, na kterou se pak s některou z žen vydá, je obvykle krátká a neuspokojivá. Služebná nemá o pobyt na čerstvém vzduchu zájem a svižným krokem žene Květu Riegrovými sady, zatímco matka Květu neustále napomíná, aby chodila rovně a nezapomínala zdravit.

Květa má mnohem raději nedělní výlety, při nichž se celá rodina vydává za Prahu. Předchází jim důkladná příprava, při které se sestry navléknou do silných punčoch a pevných bot. Každá z nich dostane slaměnou kabelu, ve které je bílý chléb, kousek pečeně a skleněná lahev s malinovou. Otec si oblékne soukenné šaty a na hlavu posadí klobouk. Květa a její sestry vědí, že jedna z otcových kapes ukrývá karty, Černého Petra, které pro ně nakreslil a vystříhal z tvrdého papíru.

Příroda, kam je otec bere, je jako otevřená kniha. Stromy i ptáci mají svá jména a dívky se je učí znát. V zapamatování jmen ptáků vyniká především Běla, je o třináct let starší než Květa, a tudíž skoro dospělá. Po obrně, kterou prodělala v dětství, kulhá, a udává proto tempo celé procházky. Zpočátku to Květě vyhovuje, jsou jí čtyři roky a chodí pomalu. Později, jakmile jí nohy zesílí, si její chůze najde vlastní rytmus a Běla začne Květě připadat nesnesitelně pomalá.

Matka výlety za Prahu miluje stejně jako její tři dcery. Je veselá a směje se mnohem víc, než když jsou doma. Květa má pocit, jako by při odjezdu z Prahy opouštěl matčinu tvář neviditelný šedý závoj, její oči jsou jasnější a ústa uvolněná.

Na výletě na Zbraslav Květa poprvé vidí maminku kouřit. Sedí na lesní mýtině, kam je zavedla úzká pěšina, a otec si právě zapálil krátký doutníček. Maminka se k němu nakloní a něco mu pošeptá, on se usměje a podá jí ho. Květa s údivem

sleduje, jak si maminka vkládá doutníček mezi rty, zaklání hlavu a vypouští k nebi proužek dýmu. Vypadá v tu chvíli jako cizí žena a Květa se vyděsí, takhle svou maminku nezná. Něco v Květiných vytřeštěných očích přitáhne maminčin pohled. Věnuje Květě uklidňující úsměv, vrátí doutník otci a přitáhne si Květu k sobě; Květa z ní cítí tabák a jemné toaletní mýdlo, a to je tak zvláštní spojení, že se jí z toho udělá úzko.

Dívka v puntíkatých šatech

Stáří zatím není tak hrozné, jak se Květa obávala.

Z nevyčerpatelné škály příznaků, signalizujících úpadek, ji ještě nepostihlo téměř nic.

Trochu se scvrkla a přišla o několik zubů.

Zešedivěla, naštěstí elegantně, do stříbrna, ne do ohavné amoniakové žluti.

Občas ji bolí klouby a hůř slyší, což není žádná škoda, protože málokdo dnes říká něco, co by stálo za pozornost.

Kdysi si myslela, že to bude horší.

Když jí bylo dvacet let, seděla v puntíkatých šatech a slámáku na lodičce uprostřed Vltavy. Naproti ní nervózně poposedával mladík (na jméno si už Květa nevzpomíná, setkala se s ním párkrát, ještě před Jiřím) a díval se na ni zbožňujícím pohledem. Měl obrovský nos, dlouhý a zahnutý, a díky slunci, které měl v zádech, házela jeho tvář neobvyklý stín, nos jako tenké ukazovátko mířil přímo ke Střeleckému ostrovu. Květa pozorovala ten stín a vodu (červencová řeka je pomalu a líně mýjela) a věřila, že nikdy nezestárne.

Časem se to změnilo. Potkala Jiřího a poté, co jejím tělem prošly tři děti (první dvě potratila), si všimla jistého opotřebení. Píchalo ji v zádech. Čas od času jí otekly nohy. Břicho ztratilo tvar.

Navíc tu byla sešlost, kterou viděla u svých rodičů; ti se nechali postupujícím věkem zcela vyplenit.

S nepříjemným zatrnutím si uvědomila, že stárnutí se týká i jí.

Měla strach, že to bude jako ocitnout se v bouři. Že náhle ohluchne a oslepne, ztratí jistotu. Stěny jejích cév se ztenčí a srdce bude místo krve pumpovat obarvenou vodu.

Čekala, kdy se to zlomí, které z narozenin ji přenesou do tolik obávané životní etapy.

A pak jednoho dne zjistila, že se to stalo postupně. Stárnout bylo jako ponořit se do proudu vody a nechat ze sebe smývat vrstvu za vrstvou. Zůstávala sama sebou, a zároveň se měnila.

Jiří stárl společně s ní.

To se jí líbilo. Že mají pořád stejnou cestu.

Mlčenlivé sepětí (když si našla první šedivý vlas, prozkoumala Jiřího kštici a uviděla jich hned několik) a možnost o něj pečovat.

Po přestálých mrtvicích ji Jiří potřeboval víc než kdykoliv předtím. Měla v sobě dost síly, aby se o něj postarala. Každý den mu vařila čerstvé jídlo, a protože většinu času trávil v posteli, dohlížela na to, aby neměl proleženiny.

Když Jiří zemřel, připadala si podvedená. Opustil ji a nechal ji tu s plnou náručí citu, s nímž si nevěděla rady. Bylo to, jako by se musela zastavit uprostřed rychlého běhu, svaly se jí ještě chvěly a tělo volalo po dalším pohybu.

Co se mnou bude? pomyslela si na jeho pohřbu.

Obřadní síň voněla liliemi a Eva, která stála vedle ní, se dívala na hodinky, jako kdyby chtěla otcovu kremaci urychlit.

Prázdnota, kterou cítila po odchodu svého manžela, byla obrovská. Hrozilo, že Květu do sebe vtáhne a úplně rozloží.

Chyběl jí jeho dech.

Vůně.

To, jak zalykavě a ochraptěle volal v posledních dnech její jméno.

Měla pro sebe a pro Jiřího naplánovaný dlouhý život.

Stáří trávající několik desetiletí.